

Međunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-03-69-T
Datum: 14. jun 2012.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orie, predsjedavajući
sudija Michèle Picard
sudija Elizabeth Gwaunza

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 14. juna 2012. godine

TUŽILAC

protiv

**JOVICE STANIŠIĆA
FRANKA SIMATOVIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTEVU STANIŠIĆEVE ODBRANE ZA ODOBRENJE ZA
ULAGANJE ŽALBE NA ODLUKE PRETRESNOG VEĆA DONETE U SUDNICI U
VEZI S PODNESCIMA STANIŠIĆEVE ODBRANE
U VEZI S PRAVILOM 90(H)(ii)**

Tužilaštvo
g. Dermot Groome

Branioci Jovice Stanišića
g. Wayne Jordash
g. Scott Martin

Branioci Franka Simatovića
g. Mihajlo Bakrač
g. Vladimir Petrović

I. PROCEDURALNI KONTEKST I ARGUMENTACIJA STRANA U POSTUPKU

1. Dana 19. oktobra 2011. godine, Veće je stranama u postupku izdalo uputstvo u vezi s pravilom 90 (H)(ii) (dalje u tekstu: Uputstvo).¹ Dana 13. decembra 2011. godine, Veće je donelo odluku po zahtevu Stanišićeve odbrane za odobrenje za ulaganje žalbe na Uputstvo (dalje u tekstu: Odluka za odobrenje za ulaganje žalbe).² U Odluci za odobrenje za ulaganje žalbe, Veće je odobrilo Stanišićevoj odbrani da uloži žalbu na određene odluke donete u sudnici, pod uslovom da navede slučajeve gde se iz onoga što je Veće reklo stekao "konkretan i neposredan" utisak da će nakon odluke donete u sudnici uslediti pismena odluka ili uputstvo koji će sadržati obrazloženje te odluke.³ Dana 20. decembra 2011. godine, Stanišićeva odbrana je zatražila odobrenje da uloži žalbu na pet odluka donetih u sudnici u vezi s pravilom 90(H)(ii) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Zahtev za odobrenje, odnosno Pravilnik) i da prekorači dozvoljeni broj reči.⁴ Dana 3. januara 2012. godine, tužilaštvo je podnelo odgovor (dalje u tekstu: Odgovor), kojim se protivi Zahtevu za odobrenje.⁵

2. Stanišićeva odbrana tvrdi da je iz onoga što je Veće reko stekla konkretan i neposredan utisak da će obrazloženje pet odluka po njenim prigovorima na osnovu pravila 90(H)(ii) u vezi s unakrsnim ispitivanjem od strane tužilaštva svedoka Bosnića, DST-043, Kneževića,⁶ Lemića⁷ i Lekovića donetih u sudnici biti sadržano u pismenoj odluci ili uputstvu.⁸ Stanišićeva odbrana dalje tvrdi da Veće, u stvari, možda nije donelo odluke na koje

¹ Uputstvo u vezi s pravilom 90(H)(ii) i Odluka po podnescima Stanišićeve odbrane na osnovu pravila 90(H)(ii), 19. oktobar 2011. godine.

² Odluka po Zahtevu Stanišićeve odbrane za odobrenje za ulaganje žalbe na Uputstvo Pretresnog veća u vezi s pravilom 90(H)(ii) i Odluku po podnescima Stanišićeve odbrane na osnovu pravila 90(H)(ii), 13. decembar 2011. godine.

³ Odluka za odobrenje za ulaganje žalbe, par. 13.

⁴ Zahtev Stanišićeve odbrane za odobrenje za ulaganje žalbe na odluke donete u sudnici u vezi s podnescima Stanišićeve odbrane u vezi s pravilom 90(H)(ii), 20. decembar 2011. godine (poverljivo), par. 3-4, 36.

⁵ Odgovor tužilaštva na Zahtev Stanišićeve odbrane za odobrenje za ulaganje žalbe na odluke Pretresnog veća donete u sudnici u vezi s podnescima Stanišićeve odbrane u vezi s pravilom 90(H)(ii), 3. januar 2012. godine (poverljivo).

⁶ Svedok Knežević je provizorno svedočio pod pseudonimom DST-44. U odluci koja je usledila, Veće je ukinulo zaštitnu meru u vezi s identitetom svedoka. V. Odluku po Zahtevu Republike Srbije za zaštitne mere za tri svedoka, 17. april 2012. godine, par. 26.

⁷ Svedok Lemić je provizorno svedočio pod pseudonimom DST-63. U odluci koja je usledila, Veće je ukinulo zaštitnu meru u vezi s identitetom svedoka. V. Odluka po Zahtevu Republike Srbije za zaštitne mere za tri svedoka, 17. april 2012. godine, par. 26.

⁸ Zahtev za odobrenje, par. 7-15.

se može uložiti žalba po gorenavedenim prigovorima, izuzev za svedoka Lemića.⁹ Na osnovu tog argumenta, Stanišićeva odbrana traži da uloži žalbu na "odluke na koje se ne može uložiti žalba" po osnovu da pristup Veća uskraćuje pravo Optuženom da ospori pravne principe primenjene prilikom odbijanja prigovora odbrane.¹⁰ Alternativno, Stanišićeva odbrana tvrdi da, ukoliko su izjave Veća u sudnici bile implicitno odbijanje prigovora odbrane, na njih bi se morala moći uložiti žalba, po istoj osnovi, tj. da je pristup Veća bio arbitraran "u meri u kojoj su odluke bile lišene pravnih principa".¹¹ U vezi s prigovorom u vezi sa svedokom Lemićem, Stanišićeva odbrana traži odobrenje da uloži žalbu na odluku Veća donetu u sudnici da odbije prigovor, zato što je ta odluka "arbitrarne prirode".¹²

3. Konačno, Stanišićeva odbrana tvrdi da je, ukoliko se na odluke može uložiti žalba, ona ispunila dva kriterijuma iz pravila 73(B) Pravilnika.¹³ U vezi s prvim kriterijumom, Stanišićeva odbrana tvrdi da će odobrenje za ulaganje žalbe značajno uticati na ishod suđenja, pošto je smisao pravila 90(H)(ii) da se obezbedi postizanje standarda "van svake razumne sumnje" koji je potreban kako bi se optuženi osudio.¹⁴ Stanišićeva odbrana tvrdi da, bi za tezu tužilaštva "bila prouzrokovana nepopravljiva šteta" koja bi potencijalno dovela do oslobađajuće presude da je tužilaštvo ispitivalo svedoke odbrane u vezi s pitanjima relevantnim za svoje navode.¹⁵ U vezi s drugim kriterijumom, Stanišićeva odbrana tvrdi da će brza odluka Žalbenog veća materijalno unaprediti postupak jer, ukoliko Žalbeno veće ne preispita odluke, Stanišićeva odbrana tvrdi da je "sigurno da tužilaštvo preostalim svedocima neće izneti svoju tezu".¹⁶

4. Tužilaštvo tvrdi da Zahtev za odobrenje treba odbiti jer on ne zadovoljava nijedan od dva kriterijuma iz pravila 73(B).¹⁷ U tom smislu, tužilaštvo tvrdi da Zahtev za odobrenje ne identifikuje nijedan slučaj koji bi značajno uticao na ishod suđenja, niti potkrepljuje tvrdnju Stanišićeve odbrane da tužilaštvo "preostalim svedocima neće izneti svoju tezu".¹⁸ Pored toga, tvrdnje vezane za drugi kriterijum bave se samo eventualnim budućim odlukama, a ne s

⁹ Zahtev za odobrenje, par. 27, 29, 32.

¹⁰ Zahtev za odobrenje, par. 31.

¹¹ *Ibid.*

¹² Zahtev za odobrenje, par. 32.

¹³ Zahtev za odobrenje, par. 33-35.

¹⁴ Zahtev za odobrenje, par. 33-34.

¹⁵ Zahtev za odobrenje, par. 34.

¹⁶ Zahtev za odobrenje, par. 35.

¹⁷ Odgovor, par. 2, 4, 17.

¹⁸ Odgovor, par. 9,13-15.

pet odluka donetih u sudnici na koje Stanišićeva odbrana želi da podnese žalbu.¹⁹ Tužilaštvo tvrdi da, ukoliko se Veće saglasi s tim da je Stanišićeva odbrana tražila konkretno obrazloženje za odluke donete u sudnici, a koje Veće još uvek nije dalo, Zahtev za odobrenje treba da bude odbijen kao preuranjen dok Veće ne izda obrazloženje, a odbrana bi tada imala priliku da zatraži odobrenje za ulaganje žalbe.²⁰

II. MERODAVNO PRAVO

5. Veće podseća i upućuje na merodavno pravo koje se odnosi na zahteve za odobrenje za ulaganje žalbi na osnovu pravila 73(B) i (C) Pravilnika, izloženo u prethodnoj odluci.²¹

6. Pravilo 127(A)(ii) Pravilnika predviđa da Pretresno veće može priznati kao valjanu svaku radnju preduzetu posle isteka tako propisanog roka pod onim eventualnim uslovima koji se smatraju pravednim i bez obzira na to da li je taj rok već istekao.

III. DISKUSIJA

7. Veće napominje da se Zahtev za odobrenje bavi s više prigovora i, s obzirom na uputstvo Stanišićevoj odbrani da pokaže da se njen utisak da će uslediti pismena odluka ili uputstvo zasniva na "konkretnom i neposrednom utisku", smatra valjanim da odobri Zahtev Stanišićeve odbrane da prekorači dozvoljeni broj reči.

A. Svedoci Bosnić i DST-043

8. Dana 14. jula 2011. godine, Stanišićeva odbrana je iznela tvrdnju da je tužilaštvo prekršilo pravilo 90(H)(ii) tokom unakrsnog ispitivanja svedoka Bosnića.²² Nakon dalje rasprave, Veće je pozvalo strane u postupku da u vezi s tim pitanjem podnesu pismene podneske.²³ Dana 20. jula 2011. godine, Stanišićeva odbrana je iznela tvrdnju da je tužilaštvo ponovo prekršilo Pravilo tokom svog unakrsnog ispitivanja svedoka DST-043.²⁴ U kontekstu ova dva prigovora, Veće je pozvalo Stanišićevu odbranu da podnese objedinjeni prigovor i

¹⁹ Odgovor, par. 15.

²⁰ Odgovor, par. 16, 18-19.

²¹ Odluka po Zahtevu Stanišićeve odbrane za odobrenje ulaganja žalbe na Smernice o prihvatanju dokumenata koje je tužilaštvo predložilo kao dokaze tokom izvođenja dokaza i Obrazloženje ranijih odluka o prihvatanju tih dokumenata, 19. oktobar 2011. godine, par. 5-6.

²² T. 12873-12874.

²³ T. 12877-12878.

²⁴ T. 13141-13144.

eventualna pravna sredstva u vezi s njim.²⁵ Stanišićeva odbrana je Veću odgovorila da će na osnovu uputstva Veća sastaviti detaljan pismeni podnesak u vezi s prigovorima iznetim u sudnici.²⁶ Veće je odredilo rok od dve nedelje da odbrana podnese napomene, i rok od nedelju dana da tužilaštvo podnese odgovor.²⁷

9. Dana 3. avgusta 2011. godine, Stanišićeva odbrana donela je svoj podnesak u vezi s pravilom 90(H)(ii) koji se nije bavilo prigovorima iznetim u sudnici vezanim za svedoke Bosnića i DST-043, već je sadržao predložena opšta pravna sredstva zbog kršenja pravila (dalje u tekstu: Podnesci).²⁸ Tužilaštvo je podnelo odgovor 10. avgusta 2011. godine.²⁹ Dana 17. avgusta 2011. godine, Stanišićeva odbrana je podnela repliku, koj se opet nije bavila prigovorima vezanim za svedoke Bosnića i DST-043 (dalje u tekstu: Replika u vezi s podnescima).³⁰ Stanišićeva odbrana je tražila da Veće usvoji "analizu pravnih sredstava" za kršenje pravila, međutim, jasno je naznačila da su predložena pravna sredstva opšta "analiza pravnih sredstava", nevezana za bilo koji prigovor iznet u sudnici, niti je razmatrano neko konkretno pravno sredstvo u vezi s konkretnim navodnim kršenjem.³¹

10. I pored toga što je rekla da je namerava da podnese pismene podneske u vezi s prigovorima iznetim u sudnici, kao što je dobila uputstvo od Veća, Stanišićeva odbrana to nije učinila u roku koji je Veće odredilo. Ako Stanišićeva odbrana sada, putem Zahteva za odobrenje, želi da iznese argumentaciju u vezi s tim prigovorima za koje je Veće odredilo rok, Veće smatra da Zahtev za odobrenje ne navodi valjani razlog, za podnošenje podnesaka nakon isteka roka koji je odredilo Veće, kao što to predviđa pravilo 127(A)(ii) Pravilnika. Shodno tome, Veće neće dalje razmatrati meritum Zahteva za odobrenje u vezi s ova dva svedoka.

B. Svedoci Lemić, Knežević i Leković

²⁵ T. 13144-13145.

²⁶ T. 1341-13142. Stanišićeva odbrana je rekla: "[t]vrdimo da je tužilaštvo prekršilo pravilo 90(H) u odnosu na unakrsno ispitivanje svedoka koga smo upravo čuli. Slučaj – *mi ćemo izneti detaljnije argumente u vezi s tim pitanjem u skladu s Vašim nalogom stranama da podnesu podneske*" ali ja ovo ukratko iznosim radi uvođenja u spis [...]". (Naglasak dodat).

²⁷ T. 13145-13146.

²⁸ Podnesak Stanišićeve odbrane u vezi s pravilom 90(H)(ii), 3. avgust 2011. godine. Stanišićeva odbrana izričito tvrdi da, i pored uključenja predloženih pravnih sredstava koje je primenilo drugo Pretresno veće, "ne predlaže nijedno pravno sredstvo za svoju tvrdnju da tužilaštvo nije adekvatno iznelo svoju tezu svedoku". V. par. 24.

²⁹ Odgovor tužilaštva na podnesak Stanišićeve odbrane u vezi s pravilom 90(H)(ii), 10. avgust 2011. godine.

³⁰ Replika Stanišićeve odbrane na Odgovor tužilaštva na podnesak Stanišićeve odbrane u vezi s pravilom 90(H)(ii), 17. avgust 2011. godine (poverljivo).

³¹ Replika u vezi s podnescima, par. 4. Zadnja rečenica u paragrafu 4 Replike glasi: "[u] ovoj fazi, odbrana ograničava svoje stavove na to da ponudi svoju interpretaciju cilja i svrhe pravila 90(H)(ii) i sugeriše da je prethodno pomenuta analiza/pravno sredstvo logična i da je se treba držati".

11. Svedoci Lemić Knežević i Leković svedočili su nakon što su strane u postupku iznele svoju argumentaciju o opštoj primeni pravila 90(H)(ii) Pravilnika i pre donošenja Uputstva. Dana 23. avgusta 2011. godine, Stanišićeva odbrana je rekla da je tužilaštvo prekršilo pravilo 90(H)(ii) prilikom unakrsnog ispitivanja svedoka Kneževića, a Veće je u sudnici implicitno odbilo prigovor.³² Dana 31. avgusta 2011. godine, Stanišićeva odbrana je rekla da je tužilaštvo prekršilo pravilo 90(H)(ii) prilikom unakrsnog ispitivanja svedoka Lemića.³³ Veće je u sudnici odbilo prigovor.³⁴ Dana 12. oktobra 2011. godine, Stanišićeva odbrana je rekla da je tužilaštvo prekršilo pravilo 90(H)(ii) prilikom unakrsnog ispitivanja svedoka Lekovića, a Veće je u sudnici implicitno odbilo prigovor.³⁵

12. Stanišićeva odbrana nije tražila odobrenje da uloži žalbu na te odluke u roku od sedam dana kako je predviđeno pravilom 73(C) Pravilnika, već je ustvrdilo da je Veće odalo konkretan i neposredan utisak da će Uputstvo koje je bilo u pripremi sadržati obrazloženje te odluke.³⁶ Odgovor se nije bavio vremenskim rokom iz pravila 73(C).

13. Mada je Veće u određenim trenucima pominjalo Uputstvo koje je bilo u pripremi, ono nije reklo da će dati obrazloženje za te tri odluke.³⁷ Veće smatra da samo pominjanje povezanog uputstva kada se donosi odluka ne znači da će naknadno biti dato obrazloženje odluke. Međutim, Veće takođe uzima u obzir da je Stanišićeva odbrana razumno mogla da stekne utisak da će uslediti obrazloženje odluka donetih u sudnici, te stoga, čekajući to obrazloženje, nije zatražila odobrenje za ulaganje žalbe. Veće će zato prihvatiti Zahtev za odobrenje u vezi s ova tri svedoka kao valjano podnet.

14. Pošto su dva kriterijuma pravila 73(B) kumulativna i oba moraju biti ispunjena. Veće će prvo razmotriti drugi kriterijum. U vezi s tim kriterijumom, da brza odluka Žalbenog veća može materijalno unaprediti postupak, Stanišićeva odbrana tvrdi da tužilaštvo neće izneti svoju tezu budućim svedocima odbrane.³⁸ Veće smatra da Stanišićeva odbrana nije ni na koji način potkrepila svoju opšti zaključak u vezi s budućim unakrsnim ispitivanjem od strane tužilaštva ili odlukama Veća po eventualnim prigovorima vezanim za ista, niti je identifikovala konkretno pitanje u vezi s predmetnim odlukama za koje bi brza odluka Žalbenog veća materijalno

³² T. 13525-13526.

³³ T.13703-13707.

³⁴ T. 13708.

³⁵ T.14338-14340.

³⁶ Zahtev za odobrenje, par. 17-18, 20-21.

³⁷ V. npr. T. 13708.

³⁸ Zahtev za odobrenje, par. 35.

unapredila postupak. Pored toga, Stanišićeva odbrana se koncentriše na budućnost, hipotetičke događaje (unakrsno ispitivanje budućih svedoka odbrane od strane tužilaštva). U tom smislu, Veće smatra da će svi budući prigovori i odluke Veća nužno biti konkretne i tematski zasnovane prirode. Stoga nije jasno kako bi odluka Žalbenog veća u pogledu pitanja vezanog za sadašnje *neposredne* odluke materijalno unapredila postupak u odnosu na moguće postupanje tužilaštva tokom unakrsnog ispitivanja u budućnosti ili odluku Veća u vezi s tim. Konačno, Veće će svaki budući prigovor razmatrati za svaki slučaj posebni svaka odluka po budućim prigovorima može dobiti odobrenje za ulaganje žalbe ukoliko budu ispunjena dva kriterijuma iz pravila 73(B).³⁹ Veće stoga smatra da Zahtev za odobrenje ne ispunjava drugi kriterijum iz pravila 73(B). U svetlu zaključka Veća da drugi kriterijum nije ispunjen i da su dva kriterijuma kumulativne prirode, Veće neće razmatrati argumentacije Stanišićeve odbrane u vezi s prvim kriterijumom.

³⁹ V. Odluka po Zahtevu Stanišićeve odbrane za odobrenje za ulaganje žalbe na Uputstvo Pretresnog veća u vezi s pravilom 90(H)(ii) i Odluka po podnescima Stanišićeve odbrane na osnovu pravila 90(H)(ii), 13. decembar 2011. godine, par. 8; V. Uputstvo, par. 32.

IV. DISPOZITIV

15. Iz gorenavedenih razloga, na osnovu pravila 73(B) i (C), 90(H)(ii) i 127(A)(ii) Pravilnika, Veće

ODOBRAVA molbu Stanišićeve odbrane da prekorači dozvoljeni broj reči; i

ODBIJA Zahtev za odobrenje Stanišićeve odbrane.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnom smatra engleska verzija.

/potpis na originalu/

sudija Alphons Orie,
predsedavajući

Dana 14. juna 2012. godine
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]